

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 У 002485 16 Увп
Бањалука, 20.11.2018. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрша, предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхине Ћурковића, чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби Д.Г. из Б., заступаног по пуномоћницима Б.Р. и О.К. адвокатима из Б. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 12.03.2015. године Комисије (у даљем тексту: тужена), у предмету утврђивања неовлашћене потрошње електричне енергије, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 002485 15 У од 19.1.2016. године, у нејавној сједници одржаној дана 20.11.2018. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је, у ставу 1. изреке, одбијена тужба против уводно означеног акта тужене, којим је, у тачки 1. диспозитива, одбијен захтјев тужиоца од 14.11.2015. године којим оспорава постојање неовлашћене потрошње електричне енергије и обрачун тако утврђене потрошње број ... од 17.10.2014. године у износу од 1.426,46 КМ, на мјерном мјесту ЕД број ..., у стамбеном објекту у Улици Р.Ш. у Б., а у ставу 2. диспозитива одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом 2. изреке пресуде је одбијен захтјев тужиоца за накнаду трошкова уравниг спора.

Одбијање тужбе је суд образложио тиме да је тужена поступајући по захтјеву тужиоца за рјешавање спорова по основу утврђене неовлашћене потрошње електричне енергије, што је учињено спајањем долазне и одлазне фазе (брикне) иза плоче бројила, поред неоштећене пломбе, чиме је онемогућено правилно регистровање електричне енергије и снаге, донијела оспорени акт, сходно одредбама чланова 89, 90, 91. и 92. Општих услова за испоруку и снабдијевање електричном енергијом („Службени гласник Републике Српске“ број 90/12 - пречишћени текст, у даљем тексту: Општи услови), јер се у конкретном случају радило о неовлашћеној потрошњи прописаној одредбом члана 89. став 1. тачка б) Општих услова, у складу са чим је правилно извршен обрачун неовлашћене потрошње у смислу члана 91. став 2. тачка а) подтачка 2) у вези тачке в) истог става Општих услова, као производ обрачунске снаге и броја дана и часова у мјесецу.

Благовремено поднесеним захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужилац побија њену законитост, због повреде закона, другог прописа или општег акта и повреде прописа о поступка која је била од утицаја на рјешење ствари. Истиче да је дана 05.11.2014. године изјавио приговор Електрокрајини а.д.Б.. (у даљем тексту: Електрокрајина), оспоравајући да је он директно спојио одлазне и долазне

фазе (брикне) на бројилу и да оно не региструје потрошњу, наводећи да се ради о монофазном бројилу на којем је то технички немогуће, а мјерно мјесто је редовно читавано и достављани су редовно рачуни који су плаћани, на које приговоре тужена ни суд у побијаној пресуди нису дали одговоре, па није правилно утврђење суда да није оспоравао кључну чињеницу да су на мјерном мјесту долазна и одлазна фаза биле директно спојене. Додаје да су радници Електрокрајине у сачињеном записнику од 16.10.2014. године написали да бројило не региструје потрошњу, што ни једном методом нису доказали, нити су укључили било који уређај који троши електричну енергију, те се не зна на који начин је утврђено да се не региструје потрошња, у погледу којег приговора је тужена навела да то питање залази у извор начина вршења контроле, за шта је овлашћен искључиво дистрибутер. Сматра да не може остати тајна којом методом је утврђено да бројило не региструје потрошњу, а ради се о објекту површине 20 м² који служи као дворишни објекат, који се ријетко користи, поред којег има кућу на три спрата у којој живи, па је нејасна тврдња тужене да бројило не региструје потрошњу а рачуни за електричну енергију показују супротно, јер да се потрошња не региструје онда ни у рачунима за електричну енергију не би била регистрована потрошња киловата. Посебно оспорава утврђење тужене о споју долазне и одлазне фазе на плочи иза бројила, испод очуваних пломби, које питање доводи у сумњу комплетан поступак контроле мјерног мјеста, при чему овлашћени радници Електрокрајине нису поступили у смислу члана 80. тачка 7. Општих услова у погледу визуелног прегледа и контроле пломби на мјерном мјесту приликом читања бројила, а и члана 10. тачка б) под 7. Правилника о откривању, обрачуна и наплати неовлашћене потрошње електричне енергије, који предвиђа опис затеченог стања мјерног мјеста, стање прикључка и стање инсталације и детаљни опис начина на који је вршена неовлашћена потрошња, у складу са чим није сачињен поменути записник у којем се стање пломби на мјерном мјесту уопште не помиње, а пломбе су биле неоштећене, јер физички није могуће скинути пломбу а да остане неоштећена. Наглашава да се рачунима за електричну енергију за период од мјесеца априла до октобра 2014. године, доказује да је била регистрована потрошња електричне енергије, што побија тврдњу тужене и дистрибутера да бројило није регистровало потрошњу, због чега није оправдано утврђење о неовлашћеној потрошњи јер је потрошња наведена у рачунима за електричну енергију, па није могуће у исто вријеме да се региструје потрошња и да постоји неовлашћена потрошња, на која питања тужена није дала одговор, а ни суд. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи тако да се тужба уважи и удовољи његовом захтјеву из управног поступка, или да се пресуда укине и предмет врати нижестепеном суду на поновно одлучивање.

Тужена у одговору на захтјев, наводи да је у побијаној пресуди чињенично стање правилно и потпуно утврђено а и материјално право правилно примијењено, при чему нису учињене повреде правила поступка. Истиче да је електрична енергија преузимана са електродистрибутивне мреже мимо електричног бројила, што потврђује постојање неовлашћене потрошње у смислу одредаба члана 44. и 89. Општих услова, чиме је створена могућност и за било какве друге неовлашћене манипулације на мјерном мјесту, које није потребно даље утврђивати, па за обрачун неовлашћено утрошене електричне енергије није релеватна чињеница које лице је предузимало неовлашћене радње, што би било релевантно у кривичном поступку пред надлежним судом, већ је релевантно да ли постоји основ за сачињавање обрачуна неовлашћено преузете електричне енергије у складу са одредбама Општих услова. За констатацију тужиоца да бројило није регистровало потрошњу и да то није утврђено нити доказано ни једном методом, наводи да је то поједностављење суштине, јер директан спој долазне и одлазне фазе, како је то затечено на мјерном мјесту, технички има за посљедицу да бројило не региструје

преузету електричну енергију, односно да је електрична енергија преузимања мимо бројила, што указује на постојање најгрубљег вида неовлашћене потрошње, која је била вјешто прикривена и коју је било веома тешко открити, јер је створен привид исправног стања, тако да је повременим преузимањем електричне енергије преко бројила, мјесечно регистрована извјесна потрошња, која је била мања од стварне, па је у конкретном случају довољно утврдити релевантну чињеницу да су предузимане неовлашћене радње за стварање могућности дјеловања на исправност мјерења, а само се са исправним бројилом може утврдити стварна количина преузете електричне енергије, а уколико се количина електричне енергије правилно не измјери, због предузимања неовлашћених радњи на мјерном мјесту и прикључку, количина неовлашћено преузете електричне енергије се једино може утврдити на основу прописа, што је учињено у конкретном случају. Наводе тужиоца да се ради о дворишном објекту, који се ријетко користи и да је површина објекта 20 м² и слично, сматра ирелевантним, јер су овлашћени радници дистрибутера утврдили одлучне чињенице које се односе на то да се у објекту користи уљни радијатор, што је релевантно за утврђивање количине неовлашћено преузете електричне енергије у вишем сезонском тарифном ставу у периоду од 1. октобра до 1. априла, у смислу одредбе члана 91. став 2. тачка в) подтачка 1) Општих услова. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговор тужене на захтјев, побијану пресуду, те остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. ЗУС-а, одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка предмета произилази да је тужилац покренуо поступак рјешавања спора код тужене, у вези обрачуна неовлашћене потрошње електричне енергије, по основу тога што је контролни тим Електрокрајине дана 16.10.2014. године извршио преглед мјерног уређаја код њега као купца, утврдивши неовлашћену потрошњу електричне енергије, о чему је сачињен записник у којем је констатовано да је неовлашћена потрошња остварена на начин што је иза плоче бројила директно спојен одлаз и долаз фазе (брикна), тако да бројило не региструје стварну потрошњу, а објекат има класичну фасаду (није демит), при чему је у једној просторији електрични уљни радијатор, па су радници полиције извршили увиђај и констатовано је стање на бројилу 67591 KW, те је спорна брикна одсјечена (укинута) и расјечена долазна и одлазна жица фазе, које је потребно замијенити, а бројило је искључено и пломбирано. Тужилац као крајњи купац, је записник потписао и није имао примједби на рад контролног тима, након чега му је дистрибутер 17.10.2014. године доставио, у складу са Општим условима, обрачун о неовлашћено преузетој електричној енергији (број протокола 12127/14) у износу од 1.426,46 KM, на који је он 5.11.2014. године уложио приговор, а Електрокрајина као дистрибутер му доставила одговор од 12.11.2014. године, сматрајући неоснованим наводе приговора, јер је контролом мјерног мјеста утврђено неовлашћено коришћење електричне енергије, у смислу члана 89. ст. 1. тачка б) и г), као и члана 90. став 2. Општих услова у погледу периода неовлашћене потрошње, тако да је извршен обрачун неовлашћено преузете електричне енергије, након чега је тужилац доставио туженој захтјев за рјешавање спора. Поступајући по том захтјеву, након проведене процедуре у складу са одредбама Пословника о раду тужене и Правилника о јавним расправама и рјешавању спорова и жалби („Службени гласник РС“ број 70/10, у даљем тексту: Правилник) тужена је донијела оспорени акт, констатујући да је у конкретном случају утврђено преузимање електричне енергије која није правилно измјерена услед предузимања неовлашћених радњи, која количина неовлашћено преузете електричне енергије је утврђена на основу одредбе члана 91. став 2. Општих услова. Оспорени акт је

потврђен побијаном пресудом, са разлозима већ изнесеним у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Правилно је одбијена тужба против оспореног акта, јер је, како је то образложено од стране нижестепененог суда, оспорени акт заснован на правилно и потпуно утврђеном чињеничном стању и правилној примјени материјалног права, при чему нису учињене повреде правила поступка.

Како је чињенично стање у погледу мјерног мјеста на којем је неспорно тужилац крајњи купац, утврђено записником који је тужилац потписао, немајући примједби на правилност утврђеног чињеничног стања, које указује да је вршена неовлашћена потрошња електричне енергије тиме што је иза плоче бројила директно спојен одлаз и долаз фазе (брикна), поред неоштећене пломбе, чиме је испуњен услов из члана 89. став 1. тачка б) Општих услова, када крајњи купац онемогућава правилно регистровање преузете електричне енергије и снаге, како је то нижестепени суд констатовао, тужена је правилном примјеном одредаба члана 90, 91. и 92. Општих услова извршила обрачун неовлашћене потрошње електричне енергије, о чему су у оспореном акту који је потврђен побијаном пресудом дати довољно јасни и аргументовани разлози, које тужилац наводима захтјева не доводи у сумњу, имајући у виду да се у смислу члана 35. став 2. ЗУС-а захтјев, као ванредно правно средство против пресуде донесене у управном спору, не може поднијети из основа неправилно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Будући да је тужилац неспорно крајњи купац на том мјерном мјесту, на којем је неовлашћено коришћена електрична енергија, имајући у виду да је чланом 11. став 2. тачка б) Општих услова прописано да крајњи купац, редовно и благовремено плаћа преузету електричну енергију, а тачком ђ) истог члана прописано да је обавезан заштитити мјерне уређаје који су на његовом посједу, од неовлашћеног приступа, те тачком ж) истог члана прописано да је обавезан обавјештавати дистрибутера о неисправности и уоченим промјенама на прикључним и мјерним уређајима, које обавезе као крајњи купац није испоштовао, не може се довести у сумњу утврђење о неовлашћеној потрошњи електричне енергије на поменутом мјерном мјесту. Сходно томе је на основу одредбе члана 91. став 2. Општих услова сачињен обрачун неовлашћено преузете електричне енергије, јер су долазна и одлазна фаза бројила биле директно спојене, што је имало за посљедицу да бројило није регистровало утрошену електричну енергију у моменту контроле, чиме је онемогућено правилно регистровање преузете електричне енергије и снаге.

Због тога су правилно примијењене одредбе члана 89. до 92. Општих услова, у вези са периодом обрачунавања неовлашћене потрошње електричне енергије, имајући у виду да је одредбом члана 90. став 2. Општих услова прописано да уколико се не може утврдити почетак једне или више неовлашћених радњи (из члана 89. Општих услова), сматра се да је неовлашћена потрошња електричне енергије трајала од дана последњег прегледа дијела прикључка, односно мјерног мјеста на којем је извршена радња којом је омогућена неовлашћена потрошња електричне енергије, а ставом 3. тог члана прописано да период за обрачун неовлашћене потрошње у том случају, не може бити дужи од годину дана. Према томе је правилно урађен мјесечни обрачун неовлашћене потрошње, у складу са одредбом члана 91. став 2. тачке а) подтачка 2. Општих услова, а и количина

неовлашћено утрошене електричне енергије, у складу са одредбом истог члана односно става тачка в) Општих услова, која се израчунава као производ обрачунске снаге и броја дана и часова у мјесецу, а о чему су у побијаној пресуди дати довољно јасни и аргументовани разлози.

За вршење таквог обрачуна, дистрибутер има овлашћење у одредби члана 74. тачка 12. Закона о електричној енергији („Службени гласник Републике Српске број 34/09, 92/09 и 1/11), која предвиђа да се Општим условима, поред осталог, уређује начин утврђивања количине и снаге неовлашћено утрошене електричне енергије, као и начин обрачуна и наплате тих количина електричне енергије, а према којем пропису је то и учињено у конкретном случају.

С обзиром на наведено, како ни остали наводи тужиоца нису могли утицати на другачије рјешавање, по оцјени овог суда, у побијаној пресуди нису остварени разлози незаконитости предвиђени одредбом члана 35. став 2. ЗУС, па се захтјев тужиоца за њено ванредно преиспитивање одбија, на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић